

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.0500.20.2026.AR
4421904.18311603.14977552
Warszawa, 17-08-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z zapytaniem nr K10INT17481 posała Lucjana Marka Pietrzczyka przekazuję odpowiedź w sprawie możliwości rekultywacji historycznych składowisk odpadów komunalnych bez konieczności stosowania trybu art. 26 ustawy z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach¹.

1. Czy w przypadku historycznych składowisk komunalnych, które były eksploatowane przez gminę przed wejściem w życie obecnych przepisów środowiskowych i dla których istnieje dokumentacja eksploatacyjna lub przeglądy ekologiczne, dopuszczalne jest zastosowanie procedury zamknięcia i rekultywacji składowiska zamiast wydawania decyzji w trybie art. 26 ustawy o odpadach?
2. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska dopuszcza możliwość uznania takich obiektów za historyczne składowiska wymagające rekultywacji środowiskowej, a nie za miejsca nielegalnego magazynowania odpadów?

Przepisy ustawy o odpadach nie wyodrębniają kategorii/pojęcia „historycznego składowiska odpadów”, wyrażenie to jest powszechnie używane w praktyce dla określenia dawnych miejsc składowania odpadów.

Natomiast o właściwym trybie postępowania w zakresie danego miejsca, w którym znajdują się odpady decydują okoliczności konkretnej sprawy, w szczególności charakter obiektu oraz sposób jego funkcjonowania. W przypadku składowisk odpadów komunalnych, które były eksploatowane zgodnie z obowiązującymi w danym czasie przepisami prawa, a ich lokalizacja i sposób eksploatacji są udokumentowane (np. pozwoleniem na budowę, dokumentacją eksploatacyjną lub przeglądem ekologicznym) właściwym trybem było zamknięcie i rekultywacja składowiska zgodnie z przepisami regulującymi funkcjonowanie składowisk odpadów zawartymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach² oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw³.

¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm. (dalej: ustawa o odpadach)

² Dz.U. Nr 62, poz. 628

³ Dz. U. Nr 100, poz. 1085 (dalej: ustawa wprowadzająca)

Z kolei odnosząc się do wskazanej w pytaniu decyzji w trybie art. 26 ustawy o odpadach, pragnę poinformować, że znajduje ona zastosowanie do odpadów magazynowanych lub składowanych w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Podsumowując, w przypadku gdy w danym miejscu znajduje się składowisko odpadów (dot. również starych, nieczynnych obiektów), zastosowanie powinny mieć przepisy prawa dotyczące składowisk odpadów.

Wskazać należy, że w odniesieniu do składowisk odpadów eksploatowanych przed wejściem w życie przepisów wdrażających wymagania wynikające z prawa Unii Europejskiej ustawodawca nałożył obowiązek dostosowania tych obiektów do obowiązujących wymagań technicznych i środowiskowych, a w przypadku braku możliwości ich dostosowania obowiązek ich zamknięcia i rekultywacji. Obowiązki te wynikały z przepisów przejściowych – tzw. ustawy wprowadzającej oraz z wydanych na ich podstawie decyzji administracyjnych.

W szczególności art. 33 ustawy wprowadzającej przewidywał obowiązek przeprowadzenia przeglądu ekologicznego istniejących składowisk odpadów, a następnie w zależności od jego wyników wydania przez organy administracji decyzji określającej sposób dostosowania składowiska do obowiązujących wymagań albo decyzji o jego zamknięciu.

Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do składowisk odpadów eksploatowanych przed wejściem w życie przepisów wdrażających wymagania wynikające z prawa UE, w pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie, czy wobec danego składowiska zostały wydane decyzje na podstawie przepisów ustawy wprowadzającej oraz dokonanie weryfikacji stopnia realizacji obowiązków z nich wynikających. W przypadku stwierdzenia, że obowiązki te nie zostały wykonane, właściwe organy powinny w pierwszej kolejności podjąć działania zmierzające do ich wyegzekwowania. Dopiero po przeprowadzeniu takiej weryfikacji możliwa jest ocena dalszego sposobu postępowania wobec danego obiektu.

- 3. Czy dopuszczalne jest pozostawienie części zdeponowanych odpadów w miejscu ich historycznego zdeponowania, pod warunkiem wykonania zabezpieczenia środowiskowego, ograniczenia infiltracji wód opadowych, wykonania warstw rekultywacyjnych, prowadzenia monitoringu środowiskowego oraz wykonania rekultywacji technicznej i biologicznej?**
- 4. Czy w ocenie Ministerstwa możliwe jest wykorzystanie procesu odzysku R10 lub innych procesów odzysku do wykonania rekultywacji takich obiektów, jeżeli działania te prowadzą do ograniczenia oddziaływania historycznego składowiska na środowisko?**

Podkreślić należy, że składowisko odpadów jest obiektem budowlanym przeznaczonym do trwałego unieszkodliwienia odpadów przez ich składowanie. Z tego względu pozostawienie odpadów na składowisku po jego zamknięciu stanowi element tego sposobu gospodarowania odpadami. Celem rekultywacji jest natomiast wykonanie odpowiednich zabezpieczeń technicznych i biologicznych oraz zapewnienie prowadzenia monitoringu poeksploatacyjnego w celu ograniczenia oddziaływania składowiska odpadów na środowisko.

W odniesieniu do składowisk eksploatowanych przed wejściem w życie przepisów wdrażających wymagania wynikające z prawa UE należy wskazać, że proces ich dostosowania do nowych wymagań został uregulowany w art. 33 ustawy wprowadzającej. **Zarządzający istniejącymi składowiskami byli zobowiązani do przedłożenia przeglądów ekologicznych do dnia 30 czerwca 2002 r.** Na ich podstawie właściwe organy miały obowiązek w terminie do 31 grudnia 2003 r. wydać decyzje określające sposób dostosowania składowiska odpadów do wymogów przepisów o odpadach lub zobowiązać decyzją zarządzającego składowiskiem do wystąpienia z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę lub jego zmianę, którego przedmiotem będzie przebudowa składowiska odpadów. Składowiska, które wymagały przebudowy miały zostać dostosowane do wymagań określonych w odpowiednich decyzjach administracyjnych nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r. W przypadku składowisk przeznaczonych do zamknięcia, organ ochrony środowiska z urzędu, w terminie do dnia 31 grudnia 2003 r. wydawał decyzję o zamknięciu składowiska odpadów, określając termin zamknięcia składowiska oraz niezbędne działania do wykonania w czasie eksploatacji składowiska przed jego zamknięciem. W konsekwencji działania związane z dostosowaniem lub zamknięciem tych składowisk, a następnie ich rekultywacją, co do zasady powinny być już zrealizowane w wykonaniu obowiązków wynikających z wydanych decyzji.

Jeżeli okazałoby się że obowiązki wynikające z decyzji wydanych na podstawie art. 33 ustawy wprowadzającej nie zostały wykonane, właściwe organy powinny podjąć działania zmierzające do zapewnienia ich wykonania, z wykorzystaniem przewidzianych prawem środków nadzorczych i egzekucyjnych.

- 5. Czy Ministerstwo przewiduje możliwość finansowania rekultywacji historycznych składowisk komunalnych w modelu: „zamknięcie + rekultywacja”, a nie wyłącznie: „usunięcie wszystkich odpadów i ich transport do innych instalacji”?**

Obecnie nie są planowane działania legislacyjne mające na celu wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia finansowego przeznaczonych na realizację zadań związanych z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów. Jak zostało to wyżej wspomniane działania te powinny zostać zakończone wiele lat temu - w terminach określonych w art. 33 ustawy wprowadzającej. Warto przy tym zwrócić uwagę, że przez wiele lat, na potrzeby realizacji opisanych wyżej obowiązków zamykania starych składowisk odpadów były dostępne środki funduszy ochrony środowiska. Niemniej jednak wraz z upływem czasu (ostatnie stare składowiska powinny zostać zrehabilitowane kilkanaście lat temu) dofinansowanie tego typu działań nie było kontynuowane.

Aktualnie istniejące źródła dofinansowania do usuwania odpadów dedykowane są przypadkom usuwania odpadów na podstawie art. 26a ustawy o odpadach, gdzie przepisu tego nie stosuje się do składowisk odpadów.

- 6. Czy istnieją wytyczne, interpretacje lub przykłady praktyczne dotyczące rekultywacji historycznych składowisk komunalnych bez konieczności całkowitego usuwania zdeponowanych odpadów?**
- 7. Czy Ministerstwo rozważa opracowanie jednolitych wytycznych dla marszałków województw, starostów i gmin dotyczących postępowania z historycznymi składowiskami niespełniającymi współczesnych wymagań technicznych?**

Sposób postępowania w odniesieniu do takich obiektów powinien być każdorazowo ustalany z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy, w szczególności statusu

danego składowiska oraz obowiązków określonych w decyzjach wydanych na podstawie art. 33 ustawy wprowadzającej. Służyły temu opisane wyżej zarówno sporządzane indywidualnie dla starych składowisk przeglądy ekologiczne, jak i decyzje o zgodzie na zamknięcie tych obiektów. Zasadne jest zatem w pierwszej kolejności ustalenie zakresu obowiązków wynikających z tych decyzji oraz stopnia ich wykonania, a następnie ocena dalszego sposobu postępowania wobec danego obiektu i niezwłoczne podjęcie działań – w przypadku stwierdzonych niezgodności.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM